

ARBOGA KOMMUN

Verksamhetsberättelse helår 2015

Socialnämnden

1 Uppdraget

Central administration

Central administration svarar för service till socialnämndens förtroendevalda och råd samt till socialförvaltningens verksamheter. Enheten handlägger också vissa faderskapsärenden, dödsboanmälningar och färdtjänst/ riksfärdtjänst. Vidare ansvarar enheten för utrednings- och analysarbete utifrån kvalitetssäkringsarbete tillsammans med förvaltningens chefer. Ansvaret för förvaltningens verksamhetssystem ligger även på central administration.

Arbetsmarknadsverksamhet

Arbetsmarknadsenhetens (AME) syfte är att

- stärka de arbetslösas ställning på arbetsmarknaden och den enskildes möjlighet att få ett reguljärt arbete.
- ge sysselsättning åt de arbetslösa som inte kan få arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.
- stärka och stimulera varje enskild individ att så snabbt som möjligt komma till egen försörjning.

Individ- och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgens (IFO) myndighetskontor ansvarar bland annat för utredningar, bedömningar, insatser och uppföljning enligt Socialtjänstlagen, Lagen om vård av unga, Lagen om vård av missbrukare i vissa fall, Föräldrabalken, Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, samt Alkohollagen. Budget och skuldverksamhet hör också till enhetens verksamhet.

Anmälningar och ansökningar gällande barn och unga handläggs liksom ansökningar och anmälningar avseende behandling för missbruk, socialpsykiatriinsatser och kvinnofridsärenden. Vidare handläggs försörjningsstödsansökningar inom verksamheten.

Stödcentrum arbetar på uppdrag från IFO:s myndighetskontor. Icke behovsprövad verksamhet (öppen ingång) finns för anhöriga samt för "lågtröskel-verksamhet". Människor som på egen hand tar kontakt med Stödcentrum, erbjuds rådgivande samtal och får stöd i att ansöka om bistånd via myndighetskontoret mottagningstelefon. Under enheten sorterar också familjehemsenheten, som är gemensam för KAK (Köping, Arboga och Kungsör). Familjepedagogerna ligger också under Stödcentrums ansvarsområde liksom familjerådgivningen.

Inom missbruks- och beroendevården erbjuds individuell anpassad vård/behandling/stöd. Förebyggande och uppsökande verksamhet riktad mot ungdomar erhålls, liksom rådgivning/stöd till anhöriga. Inom området socialpsykiatri erbjuds boendestöd och sysselsättning.

Inom barn och familj erbjuds behandling/stöd till familjer med barn 0 - 18 år, samspeksbedömningar gällande små barn under utredningstid samt samarbetsamtal. Gruppverksamhet för föräldrar erbjuds liksom gruppverksamhet för barn.

Familjehemsenheten rekryterar familjehem och kontaktfamiljer samt stöttar familjehemmen i deras uppdrag som familjehem.

Familjerådgivningen tar emot sökande från KAK kommunerna. De har sin lokal i Köping och tillgång till lokal i Arboga vid behov.

Vård och omsorg

Uppdraget för vård och omsorg är att bedriva god äldreomsorg utifrån lagar, förordningar, riktlinjer, rutiner samt att följa socialtjänstlagens värdegrund, att ge den äldre meningsfullhet och delaktighet. Förvaltningens värdegrund innebär att bemöta brukaren med delaktighet, respekt och ansvar. Hälso- och sjukvårdsenhetens uppdrag är att bedriva en hälso- och sjukvård så att den uppfyller de krav som ställs på en god och säker vård enligt HSL (Hälso- och sjukvårdslagen). Vi ska utföra en säker, ändamålsenlig och kostnadseffektiv hälso- och sjukvård med god kvalitet, och arbetets fyra grundläggande ansvarsområdena är: Att främja hälsa, att förebygga sjukdom, att återställa hälsa samt att lindra lidande/smärta.

Verksamheten för funktionshinder

Verksamheten tillhandahåller beviljade insatser utifrån LSS till personer med funktionsnedsättning. Insatser sker i form av personlig assistans, ledsagning, avlösarservice, kontaktperson, korttidsvistelse, olika former av boenden och daglig verksamhet.

2 Årets verksamhet

Ett stort antal ensamkommande flyktingbarn har anvisats till Arboga kommun under året. Det ger ett högt tryck på individ- och familjeomsorgen och behov av nya boenden i kommunen. Verksamheten för funktionshinder har haft ett lyckat projekt med att stärka brukarnas engagemang och inflytande.

Arboga och Hallstahammar har varit pilotkommuner i ett länsövergripande projekt, där verksamheten för funktionshinder, VFF, har provat att arbeta enligt delaktighetsmodellen. Modellens syfte är att skapa en jämlik dialog mellan brukare och personal och stärka brukarens engagemang och inflytande. Projektet gav ett mycket bra resultat och delaktighetsmodellen kommer att införas på alla kommunens boenden inom VFF.

VFF har även utökat och påbörjat en utveckling av sin dagliga verksamhet. Utvecklingen riktar sig främst till yngre med en lägre grad av funktionsnedsättning och gör att verksamheten kan erbjuda en meningsfull sysselsättning för alla åldrar.

Ny servicebostad enligt LSS

Den 1 september öppnades också en ny servicebostad för personer med funktionsnedsättning. Boendet öppnades i enlighet med lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende.

Många ensamkommande flyktingbarn skapar behov av boenden

Socialnämnden ansvarar för att ge samhällsinformation till nyanlända i kommunen. Antalet nyanlända ökar och hittills har verksamheten tagit emot 186 nyanlända.

Nämnden ansvarar också för omhändertagandet av de ensamkommande flyktingbarn som Migrationsverket anvisar till kommunen. Antalet ensamkommande ökade kraftigt under 2015 och totalt tog Arboga emot 81 barn. Det är svårt att hitta boende till ensamkommande barn och majoriteten av barnen placeras på hem i orter långt från Arboga. Socialnämnden gjorde därför en Lex Sarah-anmälan, där nämnden inte längre anser sig kunna garantera att barnen placeras i ett tryggt och stabilt familjehem eller HVB-hem. Nämnden ser ett akut behov av ett HBV-hem i kommunal regi i Arboga.

I början av år 2016 öppnas ett tillfälligt stödboende med 11 platser för ensamkommande ungdomar i åldern 16-18 år.

Åtgärder för att minska arbetslösheten

En etableringshandläggare anställdes under året för att utveckla etableringsarbetet med nyanlända och arbeta proaktivt med att hitta ingångar mot arbetslivet. Handläggaren ska ha en nära samverkan med Arbetsförmedlingen, näringslivet och kommunens övriga förvaltningar.

I slutet av året tecknades även ett avtal med Arbetsförmedlingen om insatser för att, under en två-årsperiod, halvera arbetslösheten bland ungdomar i kommunen.

Insatserna ökar inom hemtjänst

Arbogas åldrande befolkning gör att insatserna inom vård och omsorg ökar, främst inom hemtjänsten. Allt fler brukare behöver också kvalificerade insatser. Ökningen ställer kvar på organisationen, till exempel har antalet patienter inom hemsjukvården i Arboga varit hög men nu ses en utplaning och stabilitet.

Under året har det skett en genomlysning av hemsjukvården. Resultatet visar att prioriterade utvecklingsområden är teamsamverkan mellan olika yrkesgrupper och även samverkan med landstinget, för att diskutera omfattningen av brukarnas hemsjukvård. Det pågår också ett arbete med stöd av SKL:s handledning "Koll på hemtjänsten" för att analysera de viktigaste faktorerna som påverkar hemtjänstens utveckling.

Behov av nytt vård- och omsorgsboende

Den allt äldre befolkningen gör att det finns ett behov av ett nytt vård- och omsorgsboende i Arboga. Socialnämnden beslutade under året att ett nytt vård- och omsorgsboende ska stå klart vid årsskiftet 2018-2019. I och med nybyggnationen stängs Hällbacken. Diskussioner förs om att bygga om fastigheten Tornet till ett sådant boende. Socialförvaltningen har därför fortsatt arbetet med att i stora drag planera för ett vård- och omsorgsboende i Tornet.

Förberedelser inför införandet av ÄBIC

En ny modell - "Äldres Behov i Centrum" - ÄBIC, ska införas inom äldreomsorgen. Modellen innebär att äldre personer i särskilda boenden ska få hjälp och stöd utifrån sina individuella behov och inte utifrån utbudet av existerande insatser. Socialförvaltningen inväntar nu ett byte av verksamhetssystem innan modellen kan införas.

Ny organisation ska ge röd tråd i arbetet med individ- och familjeomsorgen

Individ- och familjeomsorgen, IFO, har genomgått en organisationsförändring. I syfte att skapa en röd tråd i verksamheten för både brukare och resurser är verksamheten indelad in i två spår: ett vuxenspår och ett spår för barn och familj.

I årets lönerrevision skedde en satsning på socialsekreterare för att kunna behålla medarbetare och komma ur konsultberoendet. Satsningen har gett resultat och sedan en tid tillbaka anlitas få konsulter inom IFO-verksamheten.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Arbetet med kvalitetsplanen i Stratsys fortsätter och de olika huvudområdena för planen är fastställda av ledningsgruppen. Som stöd till ledningsgruppen har en arbetsgrupp bildats som arbetar för att utgöra ett konsultativt stöd i chefernas

arbete med planering, genomförande och uppföljning av ledningssystemet. Arbetsgruppen ska också arbeta tvärprofessionellt i förvaltningens för att stödja varandra och gemensamt utveckla ledningssystemet enligt uppdrag från ledningsgruppen.

Ekonomi

Ett stort fokus för socialnämnden har varit att få en budget i balans. Det ekonomiska utfallet visar på ett underskott på 6 165 tusen kronor. Under våren tog nämnden ett beslut om besparingar för att minska underskottet. Många delar av socialnämndens verksamheter styrs i detalj av lagstiftning, vilket innebär att nämnden inte själv kan bestämma nivån på stöd eller vård. Besparingarna fick därför göras inom så kallad icke-lagbunden verksamhet. Bakom underskottet står framför allt ökade kostnader för hemtjänst och hemsjukvård och tvingande behandlingar av drogmissbruk samt barn- och ungdomsvård. Effekten av besparingarna kommer att synas helt först nästa år. En extern genomlysning av kostnadsutvecklingen inom vård och omsorg påbörjades också under året, i syfte att ta reda på orsakerna till de ökade kostnaderna.

Stora investeringar under året har varit två nya verksamhetssystem samt ett nytt LSS-boende.

Avvikelser anmälda till IVO

Under andra halvåret har ingen anmälan enligt lex Sarah inlämnats till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Tillsynsmyndigheten har startat ett projekt för riskbaserade tillsyner och en tidigare lex Sarah anmälan från vårdgivaren har valts ut att ingå i projektet. Efter myndighetens besök i verksamheten under hösten lämnades en redovisning av tillsynen. IVO konstaterar att kommunikation i personalgruppen har förbättrats och vikten av att uppmärksamma enskilda brukares behov har förbättrats. Tillsynsmyndighetens bedömning vid uppföljningen av ärendet är att vidtagna åtgärder har fått avsedd effekt och ärendet avslutas. Under perioden har 1 anmälan enligt lex Maria genomförts till IVO.

Framtid

Arbogas åldrande befolkning är en fortsatt utmaning för framtiden inom socialnämndens verksamheter.

En annan utmaning är det ökande antalet nyanlända och framför allt ensamkommande flyktingbarn i kommunen. Kommunen har skrivit ett nytt avtal med Migrationsverket som innebär att Arboga tar emot 77 ensamkommande barn under år 2016. Socialnämnden arbetar därför för ett permanent HVB-hem i kommunal regi.

En annan utmaning för framtiden är att minska arbetslösheten bland unga och utrikesfödda i kommunen.

Inom vård och omsorg kommer nyckelfri hemtjänst snart att bli verklighet, där medarbetare inom hemtjänst och hemsjukvård inte behöver hantera nycklar till brukares boenden. Mobil dokumentation kommer också att införas, vilket möjliggör dokumentation på plats tillsammans med brukaren.

Nämnden ser också behov av nya boendeformer i form av motivationsboende för missbrukare och ett socialpsykiatriboende.

3 Mål och måluppfyllelse

3.1 Kommentarer till kommunfullmäktiges mått

Strategiska områden:

3.1.1 Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges inriktningstext

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Service till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt.

Strategiska områden:

3.1.2 Inspirerande arbete

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga erbjuder en varierad arbetsmarknad inom många olika branscher.

En god service från kommunens alla verksamheter och organisationer uppmuntrar till företagande och bidrar till att näringslivet växer och utvecklas.

Attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag.

Arbogas unika kulturmiljö, rika historia och goda värdskap lockar besökare, vilket gör besöksnäringen till en allt större näringsgren.

Strategiska områden:

3.1.3 Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas och är delaktiga. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog.

Ekonomi är i balans och kommunens resurser används alltid på bästa sätt såväl på kort som på lång sikt.

3.2 Kommentarer till nämndens mål

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.1 Arbogaborna ska ha en god livskvalitet.

Nämndens mål:

Anhörigstödjare ska uppmärksammas och ges adekvat stöd

Kommentar

Inom vård och omsorg förs statistik över anhörigvårdarna insatser för de som vårdar en närstående. Syftet med statistiken är att få information om upplevd nöjdhet i utförda aktiviteter, avlastning och stöd. Utifrån de besparing som arbetats fram under våren så är de kostnadsfria avlösningstimmarna reducerade till 6 timmar istället för 16. Avlösningen omfattar fortsättningsvis både dag och kväll, måndag till fredag. Taktilmassagen fortsätter som tidigare att vara en tillgång för anhörigvårdarna. Stödplaner har upprättats under hösten och implementeringsarbetet startades under december månad och kommer att fortsätta under 2016.

VFF har i mars och september haft träffar med samverkansgruppen som består av intresseorganisationerna FUB (Föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna) och föreningen Autism samt tjänstemän och politiker från olika förvaltningar. Information, synpunkter och planerade aktiviteter diskuteras.

En medarbetarutbildning har påbörjats för personal om deras roll kring anhörigstöd på två gruppboende. Syftet med utbildningen är att leva upp till värdighetsgarantier för anhöriga, att skapa förutsättningar för ett gott samarbete samt öka kunskapen och förståelse för anhörigfrågor. Utbildningen omfattar fem träffar samt en uppföljning. Utvärdering kommer att ske i mars

2016. Fler grupper kommer att få genomgå denna utbildning under nästa år.

I november bjöds både personal och anhöriga in till en föreläsning av Tomas Nybom. Som förälder till ett barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning föreläste han om att vända svåra erfarenheter till något konstruktivt och problemlösande. Föreläsningen gav även ökad förståelse för hur personal kan bemöta anhöriga och en inblick i hur deras situation kan se ut. Det kom cirka 50 personer varav 30 av dem var personal.

2015 var Anhörigåret. Det har uppmärksammats genom att fler aktiviteter gjorts inom VFF än tidigare år.

Målet att bibehålla antalet aktiviteter för anhöriga har nåtts då inga aktiviteter har tagits bort.

Nämndens mål:

Antal hushåll med barn (under 18 år) som uppbär ekonomiskt bistånd ska minska

Kommentar

Under 2015 var i snitt 70 hushåll med barn under 18 år aktuella för försörjningsstöd. Snittet per månad för år 2014 var 76 hushåll med barn under 18 år.

Inom IFO fortsätter analysen av de familjer som under längre tid har uppburit försörjningsstöd för att skapa mer riktade insatser och samverka med AME, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

KAK-projektet (Kunskap-Arbete-Kvalitet), vänder sig till personer som har försörjningsstöd och saknar arbete. För de som deltar i projektet ges möjligheter att stärka sin självkänsla, få verktyg för att förändra sin situation och framförallt en möjlighet till praktik med en efterföljande löneanställning. KAK-projektet har bidragit till att minska antalet hushåll med försörjningsstöd med barn under 18 år då de är en prioriterad målgrupp.

KAK-projektet har framgångsrikt fortsatt och av de sex personer som anställts inom KAK-projektet 2015 hade tre personer barn. Av de 48 personer som totalt har totalt blivit anställda inom projektet hade 21 stycken barn. Projektet kommer att avslutas vid årsskiftet.

Framtiden

IFO fortsätter att arbeta med de familjer som under längre tid har uppburit försörjningsstöd och erbjuder riktade insatser tillsammans med AME, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

KAK-projektets arbetsmetoder har implementerats i den ordinarie verksamheten och projektet övergår nu till förvaltning.

Arbetsmarknadsenheten

Av de 6 stycken som anställts inom KAK-projektet 2015 hade 3 stycken barn (7 stycken).

Av de 48 som fullföljde projektet (1 års anställning) hade 21 stycken sammanlagt 37 barn.

I övrigt har ytterligare 2 stycken försörjningstagare anställts under året, varav en har ett barn.

Nämndens mål:

Antalet olika vårdare som besöker en person med kommunal hemtjänst, under 14 dagar, ska bli minska

Kommentar

Principen för kvarboende tillämpas i kommunen och många äldre med ett omfattande vårdbehov väljer att bo kvar i ordinärt bonde. Flera personer har så stora omvårdnadsbehov att dubbelbemanning blir ett krav för att kunna utföra omvårdnadsinsatserna för att uppnå en god kvalitet samt säkerhet i genomförandet. Vid planeringen i hemtjänsten är ambitionen att så få personal som möjligt ska besöka den enskilde. För att minska på antalet medarbetare hemma hos brukarna har två stora grupperna, Norr och Söder, delats in i mindre team för att på så sätt säkra kontinuiteten. Under hela året har många vikarier arbetat i hemtjänsten för att klara uppdraget. Arbetet med uppföljningar av rutiner, förbättringar i planeringsverktyget samt schemaläggning sker kontinuerligt för att kunna ge en ökad säkerhet och kvalitet ur ett brukarperspektiv. Ett stort arbete under hösten har varit att planera ett schema innehållande delade turer för ordinarie personal på helger för att se hur mycket det skulle påverka kontinuiteten. Resultatet visar en stor skillnad på hur många som skulle besöka en brukare ifall delade turer infördes i hemtjänsten. Under hösten 2015 genomfördes en medarbetarenkät där analys av resultatet följs upp med handlingsplaner för fortsatt arbete med organisationens struktur. Under året har arbetet påbörjats med *"Koll på hemtjänsten"* och som stöd används det analysmaterial som är framtaget av Sveriges Kommuner och Landsting och Rådet för främjande av kommunala analyser, för att uppnå kontroll på nyckeltal och att följa kostnadsutvecklingen.

Framtiden

Under 2016 kommer den evidensbaserade arbetsmetoden Äldres behov i centrum (ÄBIC) att börja användas inom hela Vård- och omsorg. Det blir en kvalitetssäkring av utredning, beslut, utförande av insatser och uppföljning. Socialnämnden har beslutat att arbeta vidare med planering av *"nyckelfri hemtjänst"*. Under hösten 2015 genomfördes en marknadsundersökning av olika kvalitetssystem och avrop kommer att kunna göras utifrån den

upphandlingen som är gjord gällande verksamhetssystemet. Arbetet med implementering av kvalitetssystemet fortsätter under 2016.

Målet är inte uppfyllt då antalet vårdare som besöker en person med hemtjänst, under en 14-dagars period, uppgår till 18 och rikssnittet är 15.

Nämndens mål:

Arbogabon ska ges god vård och högkvalitativa insatser i alla skeden i livet, där verksamheterna inom socialnämnden ska vara bland de bästa kommunerna i landet

Kommentar

Individ och familjeomsorgen

Öppenvårdsinsatser ska alltid övervägas innan placering på behandlingshem blir aktuellt

Gemensamma samråd sker varje vecka då bland annat aktuella placeringar går igenom. Även ärenden där insatsen "lutar åt " placering ska dessa diskuteras på samråd för att uttömma alla egna insatser först. Blir det en placering ska uppdrag ges åt öppenvården för att de snabbt ska kunna börja arbetet med att planera hemgång och fortsatta insatser på hemmaplan.

Aktuella tjänstemener utarbetas för att tydliggöra vilka insatser som finns att tillgå internt. Arbetet har gjorts för att utveckla befintlig verksamhet för att bättre möta de behov som finns. Denna utveckling kommer ständigt att pågå då nya behov uppstår.

Arbete med att ta fram rutiner för öppenvårdens olika arbetsområden pågår. Inventering av vilken kompetens som finns och som behöver utvecklas har gjorts. En del utbildningssatsningar har gjorts. Kompetensutveckling kommer alltid att behövas och är inget som kan bli klart.

Det kommer alltid att finnas barn/unga och vuxna som behöver extern vård på t ex HVB. I ärenden med placeringar är öppenvården med och planerar och stöttar för en snabbare hemgång och för öppenvård på hemmaplan.

Vård och omsorg

Under våren har rekryteringar pågått gällande sjuksköterskor både till hemsjukvården samt äldreboenden. Omorganisering inom sjuksköterskegruppen påbörjades under våren. Hemsjukvården kommer under hösten att börja arbeta helg samt kväll. Detta ger en 100 % ökning av sjuksköterskor på dessa tider gällande patientsäkerheten samt tillgängligheten. Detta arbete har påbörjats och både medarbetare samt brukare uppger att det känner större trygghet.

Omorganiseringen inom sjuksköterskegruppen kommer att innebära att ökad tid för handledning av omvårdnadspersonalen samt ökad närvaro i olika

mötesformer. Detta ser vi resultat på under hösten då kvalitetsmöten och omvårdnadsmöten har strukturerats upp och sjuksköterska är alltid närvarande. Handledningstillfällen är schemalagda samt delegationstider finns utlagda till medarbetarna. Samtliga medarbetare inom vård och omsorg har startat ett arbete med att arbeta lågaffektivt för att skapa ett större lugn och trygghetskänsla hos brukarna.

Inom biståndshandläggargruppen har rekrytering pågått under våren. Utökning av biståndshandläggare kommer att ske på grund av övertagandet av socialpsykiatri. Biståndshandläggarna har handledning av en jurist vid 4 tillfällen per år. Detta för att säkerställa beslutsprocesserna inom SoL och LSS. Då ansökningarna till tjänsten inte varit tillfredsställande kommer rekrytering fortsätta under våren 2016.

Arbetet med synpunkter och klagomål är högt prioriterat. Arbetet med att revidera rutiner och riktlinjer sker kontinuerligt i verksamheterna. Uppföljningar av verksamheterna sker kontinuerligt genom kvalitetsråd och omvårdnadsmöten. Arbetet med avvikelshantering, Senior Alert samt BPSD är prioriterade arbetsområden för att kvalitetssäkra välmående hos brukarna.

Genom att ha en transparent verksamhet där tillgänglighet är högt prioriterad, kan den enskilde brukaren komma i kontakt med den person eller verksamhet som den önskar.

KKiK, Öppna jämförelser och Äldreguiden visar hur brukare inom äldreomsorgen upplever de insatser som ges. Där ses både positiva resultat och vilka utvecklingsområden som finns för att fortsätta arbetet med nämndens treåriga målsättning.

I Öppna jämförelser visar resultaten att 99 % av brukare med hemtjänstinsatser är nöjda med bemötande från personalen. Rikssnittet är 97 %.

Gällande möjlighet för brukarna att träffa en sjuksköterska så ligger rikssnittet på 67 %, motsvarande siffra i Arboga är 75 %.

Gällande brukarnas upplevda känsla av trygghet i det egna boendet så visar rikssnittet på att 86 % av brukarna upplever trygghet, motsvarande siffra i Arboga är 87 %.

73 % av brukarna i riket uttrycker att de har beslut som är anpassat efter sina behov, i Arboga är motsvarande siffra 77 %.

I vård och omsorgsboenden upplever 95 % av de äldre att personalen har ett bra bemötande. Rikssnittet påvisar 94 % nöjdhet.

79 % av brukarna i riket anser att personalen tar hänsyn till brukarnas önskemål om hur hjälpen ska utföras. Motsvarande siffra i Arboga är 85 %.

Brukarnas påverkansmöjlighet gällande tider för hjälpinsatser såsom dusch, stiga upp, gå och lägga påvisar i rikssnittet att 60 % av brukarna anser att det stämmer. Motsvarande siffra i Arboga är 67 %.

Gällande brukarnas möjlighet att komma ut, påvisar rikssnittet att 58 % av brukarna anser att det är bra. Motsvarande siffra i Arboga är 62 %

Utvecklingsområden är nöjdhet med matsituationen varför en särskild satsning med mattema kommer att genomföras under nästkommande år. Vidare visar resultaten från Öppna jämförelser att ungefär hälften av de äldre upplever ensamhetskänslor, både i äldreboenden men också äldre med hemtjänstinsatser. Även här har socialnämnden beslutat att förvaltningen ska arbeta fram en handlingsplan med konkreta åtgärds punkter för att minska de äldres ensamhet.

Verksamheten för funktionshinder

Handlingsplaner skapas på förbättringsarbete utifrån resultaten av KKiK, Öppna jämförelser och egna brukarundersökningar.

Resultatet från KKiK kom i januari 2015 för år 2014. Mått 29, Kvalitetsaspekter LSS på grupp och serviceboende, visar att Arboga uppnår 80 % av maxvärdet. Riksgenomsnittet ligger på 82 %. Förbättringsområden som vi arbetat med under året handlar om internetuppkoppling där vi ökar resultatet från 0-68 %, brevlådor från 55-67 %, fritt från hot eller våld från 61-68 %. I januari 2016 kommer 2015 års resultat och det kommer visa att Arboga ökar från 80 % till 90 % av maxvärdet.

Resultatet från Öppna jämförelser och den egna brukarundersökningen kom under juni månad. Resultatet av Öppna jämförelser visar att i 17 av 32 frågor ligger Arboga över genomsnittet i riket.

Brukarundersökningen som gjordes vid Solögats korttidstillsyn/vistelse visar sammantaget ett snitt på 95 % som är nöjda eller mycket nöjda med de insatser som ges.

Nämndens mål:

Den som söker försörjningsstöd p g a arbetslöshet ska erbjudas insatser i syfte att så snabbt som möjligt nå egen försörjning

Kommentar

Arbetsmarknadsenheten

Inom max 7 dagar är en försörjningsstödstagare som inte har några arbetshinder igång i en åtgärd.

Jobsökeriaktiviteter, coachning, praktik, utbildning, arbetsträning och arbete är några av de insatser som idag kan erbjudas.

KAK-projektet, interna anställningsmöjligheter, kontinuerligt utvecklandet av metoder och arbetslinjens organisation förbättrar möjligheterna att fler fortare kommer i egen försörjning.

Under 2015 har 8 försörjningsstödstagare fått egen försörjning genom AME. Av de som avslutats på AME under året har 21 gått till arbete, 5 till studier och 21 till annan försörjning, av dessa 47 kom 36 ursprungligen från försörjningsstödet.

Målet anses uppfyllt utifrån att antal hushåll med försörjningsstöd har minskat under året jämfört med förra året. Dock kan inte bidragstiden redovisas då tidigare verksamhetssystem inte möjliggjorde det.

Nämndens mål:

En trygg och säker omvårdnad

Kommentar

Under året har ett arbete pågått med att förbättra samverkan mellan olika professioner inom vård och omsorg. Syftet med detta arbete har varit att tydliggöra och kvalitetssäkra omvårdnadsarbetet samt hälso- och sjukvårdsinsatserna runt brukarna. Vidare för att kunna ge en trygg och säker omvårdnad så arbetar samtliga medarbetarna utifrån ett erfarenhetsbaserat arbetssätt för bästa möjliga resultat i brukarinsatserna såsom Nationella kvalitetsregistren, Senior Alert, BPSD, Palliativa registret och Roag. Arbetet med avvikelshantering samt kvalitetsmöten fortlöper, likaså omvårdnadsmöten. Upprättande av genomförandeplaner samt uppföljning av den samma, utförs inom samtliga verksamheter. Samtliga brukare inom vård och omsorg har utsedda kontaktpersoner.

Arbetet med att säkerhetsställa att framtagna rutiner efterlevs pågår kontinuerligt genom arbetsplatsträffar och uppföljningar. Arbetsplatsträffar sker kontinuerligt på samtliga arbetsplatser och är schemalagda.

Arbetet med att stärka upp hemsjukvården har fortsatt under året. Nya sjuksköterskor har anställts och organisationen har utökats med en kvällssjuksköterska. Antalet patienter som respektive sjuksköterska ansvarar för varierar mycket, vilket ger behov av omstrukturering utifrån patientsäkerheten. Utifrån utökningen av sjuksköterskor har antalet patienter per sjuksköterska sjunkit och sjuksköterskorna kan utföra ett högre kvalitativt arbete både vad gäller patientbesöken men också vad gäller dokumentationen. Läkemedelshandlingen granskas kontinuerligt av MAS och redovisas två gånger per år till socialnämnden.

Under våren har en ny kunskapskontroll implementerats gällande delegationsförfarandet inom hälso- och sjukvården. Större ansvar läggs på medarbetarna att själva söka svar på de frågeställningar som sjuksköterskan lämnar ut. När medarbetaren sedan återkopplar till sjuksköterska ska denne kunna förklara hur svaren hänger ihop med frågeställningen.

Personal är tillgänglig dygnet runt och kan nås av både brukare samt anhöriga.

Samtliga äldreboenden har nyinstallerade larmsystem för att trygga upp för brukarna.

På Åbrinken, Åkerbo och Österlånggatans gruppboendestad bor det äldre personer. Personal därifrån har fått utbildning i Senior Alert, införskaffat sig sithskort och fått sithskortsläsare. Arbetet med att lägga in all information i systemet har avstannat på grund av att det inte har funnits någon utsedd sjuksköterska som är ansvarig för enheterna sedan juni. Sjuksköterskan som ska ansvara för alla enheter inom LSS påbörjar sin anställning i februari 2016. Det fortsatta arbetet kring Senior Alert kommer utvecklas först under 2016.

Var fjärde vecka har personal kvalitetsmöten då man gemensamt reflekterar över de stödinsatser som ges och vad som kan förbättras. Sjuksköterskan ska komma en stund på dessa möten och tillsammans med personal gå igenom brukarens hälsostatus och eventuella avvikelser.

Målet redovisas som uppfyllt då alla brukare på särskilda boende har upprättad genomförandeplan senast 4 veckor efter inflytt. Även alla hemtjänstbrukarna har upprättad genomförandeplan.

Nämndens mål:

Inga utskrivningsklara personer ska vara kvar på sjukhuset

Kommentar

Genom att kunna erbjuda Trygg hemgång dygnet runt, 7 dagar i veckan så kan brukare tas omgående efter vårdplanering. Utökningen av antalet platser på korttids har också gjort att det är lättare att få en smidig övergång mellan vårdgivarna och brukarens egna hem. Vid de tvärprofessionella teammötena sker en avstämning runt brukarnas individuellt beviljade insats av korttidsvistelse, växelvård och trygghetsplats. Arbetet med förbättrade rutiner och biståndsbeslut av trygghetsplatser har gjort att det blivit ett bättre flöde på platserna. Med flöde avses kortare vistelse men också en jämnare beläggning. Inga betalningsansvarsdagar har utgått under året.

Nämndens mål:

Öppenvården ska ha så bra kvalitet att barn, unga och vuxna kan erbjudas öppenvårdsinsatser i stället för externa placeringar

Kommentar

Individ- och familjeomsorgen

Öppenvårdsinsatser ska alltid övervägas innan placering på behandlingshem blir aktuellt. Gemensamma samråd sker varje vecka där bland annat aktuella

placeringar diskuteras. Även ärenden där insatsen lutar åt placering ska dessa diskuteras på samråd för att uttömma öppenvårdsinsatser. Blir det en placering ska uppdrag ges åt öppenvården för att de snabbt ska kunna börja arbetet med att planera hemgång och eftervård på hemmaplan.

Utveckla öppenvården för att kunna tillmötesgå komplexa behov på hemmaplan

Aktuella tjänstemener utarbetas för att tydliggöra vilka insatser som finns att tillgå internt. Arbetet har gjorts för att utveckla befintlig verksamhet för att bättre möta de behov som finns. Detta kommer ständigt att behövas då nya behov uppstår.

Arbete med att ta fram rutiner för öppenvårdens olika arbetsområden pågår. Inventering av vilken kompetens som finns och som behöver utvecklas har gjorts. En del utbildningssatsningar har gjorts. Kompetensutveckling kommer alltid att behövas och är inget som kan bli klart.

Det kommer alltid att finnas ett visst behov av placeringar av barn/unga och vuxna hur bra öppenvården än är men den viktiga eftervården kan säkerställas på hemmaplan.

Målet redovisas som uppnått då personer med missbruksproblem som vill ha samordnad plan, SIP, har detta upprättade. Antal återfall har minskat, dock ses en generell ökning av institutionsplacerade vuxna på grund av komplex problematik.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.2 Medborgarna i Arboga kommun ska uppleva att de har inflytande i kommunen.

Nämndens mål:

Funktionsnedsatta personers inflytande ska öka inom verksamheten för funktionshinder

Kommentar

Samtliga tre gruppbeståder arbetar utifrån delaktighet, respekt och ansvar, som är förvaltningens värdegrund. Genom att skapa handlingsplaner för dessa ledord tillsammans med inflytande, utifrån vad detta konkret innebär i varje verksamhet, får de boende mer inflytande i sin vardag och sitt liv. Dessa handlingsplaner har följts upp och reviderats under året. Resultatet visade vid revideringen av handlingsplanen att de boende under året blivit mer delaktiga i sysslor och beslut i sin vardag.

Under året har VFF fortsatt att arbeta utifrån EBP-blanketten, där syftet är att önskemål och behov ska tillgodoses i den mån det är möjligt utifrån bästa metod. Detta säkrar kvaliteten i verksamheten.

Arbetsplatsutbildningen Kunskapsbaserat arbetssätt har genomförts på en gruppbostad för att stärka att de boendes behov och önskemål utifrån bästa metod. Utbildningen har varit uppdelad i ett flertal tillfällen där hela personalgruppen deltagit. Personalen har ökat sin kunskap i hur de ska arbeta för att nå en högre grad av evidens i arbetet, där de boende ska tillgodoses goda levnadsvillkor och insatsen ska ha god kvalitet.

Delaktighetsmodellen har genomförts på en gruppbostad under året där det blivit tre slingor. Med delaktighetsmodellen ökar de boendes inflytande och delaktighet, vilket vi fått goda exempel på under året.

På två av gruppbostäderna har de måndasfika, ett forum för de boende att ta upp önskningar och funderingar, för ökat inflytande och delaktighet.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.3 Arboga kommun ska ha en ekologisk hållbarhet inom alla områden.

Nämndens mål:

Energianvändningen i socialförvaltningens fastigheter ska minska enligt energi- och klimatstrategin

—

Kommentar

AME är sedan 2003 miljöcertifierade enligt ISO 14001 och som certifierad organisation ska organisationen hela tiden sträva efter ständiga miljöförbättringar.

Sedan 2011 är minskad energiförbrukning ett av de prioriterade målen och med ett mål om att minska förbrukningen med 20 % under perioden 2012-2014 i förhållande till 2011 års förbrukning.

Kontinuerligt har därför insatser gjorts med syfte att minska förbrukningen, i början av 2014 byttes alla el-element ut mot fjärrvärmeuppvärmning. Tidigare har bland annat investerats i ett nytt ventilationssystem med värmeåtervinning.

Slutresultatet för genomförd treårs period blev att energiförbrukningen minskade med **37,3 %** vilket motsvarar **330 000 kW** och vilket kostnadsmässigt också inneburit en minskning med ca 200 000 kr.

2015 blev det en liten ökning på 4814 kW i förhållande till 2014 men detta är mer att härleda till vädret än något annat, och för att fortsättningsvis kunna minska ytterligare behöver större investeringar göras bl.a. i nya armaturer och isoleringsåtgärder.

I central administrations lokaler ska värme- och ventilationssystemen bytas. Detta kommer att innebära att energianvändningen kommer att minska utifrån att verksamheten inte kommer att behöva ha elektriska element som ett komplement. Alla förvaltningens verksamheter har aktiviteter för att minska på klimatpåverkan på ett generellt sätt.

Då flera verksamheter inte kan jämföra elförbrukningen (lokaler som delas med andra förvaltningar) med tidigare år kan inte måluppfyllelse säkerställas.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.4 Arboga kommun ska ha effektiva och tillgängliga tjänster.

Nämndens mål:

Medarbetarna på socialförvaltningen ska bli mer nöjda med inflytandet över utvecklingen av verksamheten

Kommentar

Medarbetarenkäten för 2015 har inte samma frågor som tidigare år varför det är svårt att göra en direkt jämförelse. I jämförelse med andra kommuner som deltagit i enkäten är förvaltningens resultat i paritet med snittet. Tidigare enkät visade på ett medelutfall jämfört med andra kommuner.

I vissa verksamheter ses högre betyg än snittet vad gäller upplevd delaktighet och inflytande. IFO har i egen enkät påvisat högt betyg vad gäller delaktighet och insyn. Enkäten gjordes i samband med omorganiseringen.

Målet redovisas som uppfyllt utifrån att resultatet inte avviker från jämförelsekommuner.

Nämndens mål:

Socialförvaltningens webbinformation är god till medborgarna och nivån på resultatet i KKik ska behållas

Kommentar

Arboga kommun genomförde under sommaren 2015 en undersökning av arboga.se, där besökare fick tycka till om webbplatsens information, användarvänlighet, design och kontaktmöjligheter. Arboga fick ett mycket bra betyg av våra användare, det bästa som en kommun har uppnått under alla de år som företaget Web Service Award har genomfört undersökningen.

Arboga kommun var en av fyra nominerade webbplatser i tävlingen Sveriges bästa webbplats i kategorin "Samhällsinformation".

Arboga fick en hedersutmärkelsen All time high i sin bransch går till den webbplats som har lyckats med att ha det högsta Web Service Index/andelen nöjda besökare någonsin i sin bransch. Arboga kommun fick utmärkelsen för kommuner.

Efter SKL:s undersökningar görs en analys om vad som kan förbättras på hemsidan. Förvaltningens webb-redaktören ser kontinuerligt över informationen på hemsidan och uppmanar verksamheterna att informera om förändringar så informationen blir rätt och aktuell på hemsidan.

AME har påbörjat översynen av nuvarande information vad gäller arbetsmarknad, med syfte att informationen som finns ska vara riktig, enhetligt i layout och innehåll, samt att det blir lättare för allmänheten att hitta eftersökt information.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.5 Arboga kommun är och upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Nämndens mål:

Fler erbjuds önskad sysselsättningsgrad

Kommentar

Projektet Arbogatid har pågått under året. Totalt 9 personer har erhållit heltid under projektiden. Överlag arbetar förvaltningen med att erbjuda mer tid eller minskad arbetstid till dem som önskar det, och om verksamheten så tillåter det. Utifrån att det är ett stort behov av vikarietimmor ska förvaltningen fortsättningsvis arbeta för att erbjuda mertid till dem som önskar det. Målet är uppfyllt då minst 10 personer har erbjudits önskad sysselsättningsgrad.

Nämndens mål:

Socialförvaltningens medarbetares hälsa ska förbättras

Kommentar

Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen har ökat med 2057 dagar under året. Det är en ökning med cirka 3 dagar per anställd och år. I tre av verksamheterna minskar sjukfrånvaron jämfört med tidigare år. Analyser påvisar att ökningen av sjukfrånvaro kan härledas till sjuka med över 90 dagar, främst inom vård och omsorg. Ett fåtal är av sjukskrivningarna är arbetsrelaterade. Detaljanalyser på enhetsnivå har genomförts under året och ska följas upp nästkommande år. Utifrån medarbetarenkätens resultat ses just sjukfrånvaro vara en prioriterad fråga även på medarbetarnivå. Nästkommande år ska arbetsmiljö vara en gemensam och prioriterad fråga i förvaltningen.

Nämndens mål:

Socialförvaltningens medarbetares samlade betyg av Arboga kommun som arbetsgivare ska vara fortsatt god

Kommentar

En ny medarbetarenkät har genomförts under året. Frågeställningarna skiljer sig från tidigare enkät. Enkäten har 6 block: övergripande, arbetssituation, ledarskap, arbetsmiljö, hälsa och strategi. En övergripande analys påvisar att kommunens medarbetare inte skiljer sig i jämförelse med andra kommuner. Majoriteten av medarbetarna i förvaltningen ger ett högt betyg i stolthet och i att de upplever sitt arbete som meningsfullt. Vidare upplever majoriteten av medarbetarna att de har balans mellan arbete och fritid. Utvecklingsområden är den upplevda arbetsmiljön, friskvård och sjukfrånvaro. Chefsenkäten visar på hög nöjdhet vad gäller utveckling, delaktighet, kollegors stöd, chefsarbete och chefsstöd samt att majoriteten kan rekommendera kommunen som arbetsgivare. Utvecklingsområdet är administration. Alla verksamheter, på enhetsnivå, arbetar med att ta fram handlingsplan utifrån de enhetsspecifika utvecklingsområden som diskuterats fram.

Målet är uppfyllt utifrån analys av frågeställningar och utfall samt jämförelser med andra kommuners utfall.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.6 Arboga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Nämndens mål:

Ha balans mellan resurser och uppdrag

Kommentar

Socialnämnden har ett underskott på motsvarande 6 165 tkr. Under året tillkom statligt riktade medel på motsvarande 1 700 tkr. Detta bidrag syftar till att förstärka personaltäteten inom äldreomsorgen. Nämnden har tagit hela bidraget i anspråk. Under året har nämnden beslutat om sparbetning som gav ett utslag på motsvarande 360 tkr under året. Helårseffekten av sparbetning uppgår till 3 500 tkr. Nämnden beslutade att en genomlysning av vård- och omsorgsförvaltningens resurser och uppdrag ska göras.

Kommunstyrelseförvaltningen fick i uppdrag att realiserad genomlysningen genom externt företag. Resultatet av denna redovisas under våren 2016. Se vidare analys under rubriken årets resultat och investeringar.

4 Intern kontroll

Nämndens internkontroll innefattar 5 områden: Rättssäker dokumentation (enligt SoL, HSL och LSS), uppföljning och fortsatt implementering av evidensbaserad praktik, uppföljning av biståndsbeslut, implementering av kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9 och uppföljning av arbetsmiljöarbetet.

Uppföljning av rättssäker dokumentation har genomförts och redovisats från IFO, VFF och kommunal hälso- och sjukvård. Samtliga verksamheter redovisar behov av förbättringsåtgärder för samtycken, genomförandeplaner/vårdplaner och från flera enheter rapporteras om behovet att bättre kunna följa "den röda tråden" i dokumentationen. I samtliga rapporter finns åtgärder som ska genomföras 2016 för att kvalitetssäkra dokumentationen. Åtgärder som ska genomföras är uppföljning av utbildningsinsatser under 2015, fastställa rutiner, checklistor och mallar för evidensbaserade arbetsmetoder i verksamhetssystemen Magna Cura och Procapita samt att arbete vidare i dokumentationsgrupper och vid arbetslagsutbildningar. Landstinget Västmanland har under året genomfört flera utbildningsinsatser för upprättande av samordnad individuell plan, SIP, där medarbetare inom de olika verksamheterna deltagit. Loggkontroller av verksamhetssystemen har genomförts varje månad och kontrollistor har lämnats till verksamhetschefer för granskning och dokumentation. Loggkontroll av nationell patientöversikt, NPO har genomförts enligt gällande rutin.

Implementering av kvalitetsledningssystem har fortsatt under året. Förvaltningens utvecklare har spetskompetens i socialnämndens alla verksamhetsspecifika områden. Deras uppdrag är att skapa en systematisk och IT-baserad uppbyggnad av kvalitetsledning utifrån de riktlinjer som Socialstyrelsen stipulerar. I arbetet med uppbyggnaden av ledningssystemet har studiebesök i andra kommuner gjorts och utvecklarna har tillsammans med förvaltningens ledningsgrupp beslutat om strukturen och vilka processer som är bärande för hela förvaltningen. Under nästkommande år ska uppbyggnaden i kommunens system, Stratsys, vara klart.

I december genomfördes ½-dags uppföljning av nuläget i förvaltningen för EBP. Många olika aktiviteter är pågående och genom införandet av de nya verksamhetssystemen finns ett ökat stöd för fortsatt utveckling av evidensbaserade arbetssätt. Västmanlands kommuner och landsting, VKL, redovisade den inventering som genomfördes i länet under 2014 samt hur arbetet sedan har fortsatt. Utmaningarna är bland annat att omsätta det kunskapsbaserade arbetssätt i praktiken i verksamheterna, målbilder för utveckling av kunskapsbaserade arbetssätt, stödja första linjens chefer med kompetens och/eller utbildning att leda, styra och handleda personalen i utvecklingsarbetet. VFF presenterade tillsammans med VKL flera olika evidensbaserade arbetssätt som nu används i verksamheten för att stärka brukarnas inflytande och delaktighet. AME presenterade sitt arbetssätt med

Motiverande samtal, MI, som ett komplement till andra metoder för att skapa och initiera förändring genom att planera och genomföra samtal så att människor talar sig in i förändring grundade på egna värderingar och intressen.

Uppföljning av biståndsbeslut har gjorts kontinuerligt under året och redovisas varje månad till nämnden.

Uppföljning av arbetsmiljöarbetet har pågått fortlöpande på alla enheter. Alla chefer har utbildats i kommunens utbildningssatsning, SAM- Systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningen har haft två chefs- och ledardagar, där arbetsmiljö inkluderande bemötande har varit en av diskussionspunkterna. En särskild genomlysning av förvaltningens sjukstatistik har redovisats under året.

5 Barnkonsekvensbeskrivning

Ingen barnkonsekvensbeskrivning är upprättad under året.

6 Framtid

Central administration

Arbetet fortsätter när det gäller implementeringen av de nya verksamhetssystemen Magna Cura och Procapita. Möten kommer att anordnas mellan verksamheterna för att öka förståelsen och vikten av att registrera och registrera rätt i systemen. Administrationen rörande ensamkommande flyktingbarn kommer att öka då avtalet för 2016 omfattar 77 barn. Det är mycket som ska återsökas från Migrationsverket vilket innebär en omfattande handläggning och administration. En genomgång ska göras på central administration gällande arbetsfördelningen. Byggandet av förvaltningens kvalitetsledningssystem fortsätter med planerade studiebesök och träffar med andra kommuner för att öka vår kompetens.

Arbetsmarknadsverksamheten

Samarbetet med AF för att halvera ungdomsarbetslösheten på två år utifrån upprättad överenskommelse kommer att starta upp i början av året med en ny verksamhet och nyrekryterad personal.

Förslag på ett kommunalt etableringsarbete som skall möjliggöra en snabbare etablering i samhället för våra mottagna flyktingar och som också syftar till att så få som möjligt behöver söka försörjningsstöd kommer att behandlas i början av året och förmodligen kommer ett omfattande arbete därefter att starta upp med ny verksamhet och personal. Detta bör i så fall också innebära att både flyktingmottagandet och etableringsarbetet samordnas i en ny avdelning på sikt. Medverkan i ett länsövergripande projekt om utveckling av samhällsinformationen blir förmodligen också en realitet under 2016.

I slutet av februari kommer AME`s hela verksamhet att bli kvalitetscertifierat enligt ISO 9001 utifrån ett integrerat system med befintligt certifierat miljöledningssystem enligt ISO 14001.

Ny arbetsledare kommer att rekryteras, med speciellt ansvar för avdelningen Uteservice eftersom nuvarande arbetsledare fått annat arbete inom kommunen.

För att kunna lösa/åta oss vissa arbetsuppgifter behövs nya lokaler framförallt vad gäller tvätt och snickeri. Att kunna använda befintliga lokaler på Tornet för dessa verksamheter vore mycket bra.

En utökad Elektronikverksamhet kommer successivt att ske i den utbyggda demonteringsanläggningen.

Sysselsättningsfasen/Fas 3 kommer att utfasas och ersättas med bland annat "extratjänster" (anställningar) inom välfärden.

Förhoppningsvis närmar sig snart också förverkligandet av en ny återvinningscentral i Arboga och i samband med den en tänkt kretsloppspark där AME blir en viktig del av driften och därmed får en ny verksamhet.

Individ och familjeomsorgen

IFO flyttar tillbaka från Tornet till Garvaregården i april då renoveringen beräknas vara klar. Lokalerna, som nu innefattar även övervåningen, gör att omorganiseringen fullföljs i sin helt. Öppenvården lämnar därför lokalerna på Engelbrektsskolan.

IFOs barn och familjespår kommer fortsätta arbeta med att bra rutiner och riktlinjer finns. Procapita skall implementeras och nya blanketter skall tillföras systemet.

Öppenvården skall fortsätta sitt arbete med att erbjuda bra insatser enligt forskning och beprövad erfarenhet.

Den stora utmaningen i närtid är att kunna erbjuda rättssäker handläggning och bra stöd till de ensamkommande flyktingungdomarna. 2016 har kommunen ett avtal om att ta emot 77 ensamkommande flyktingungdomar. Ett bekymmer som hör i hop med det är att hitta personal med rätt kompetens att arbeta med den sociala barnavården (socionom). Socionomer är en svårrekryterad grupp. Rekrytering av personal till det tillfälliga HVB-hem (hem för vård och boende) för ensamkommande flyktingungdomar sker under året. Till detta ska även en föreståndare anställas. Arbetet med att söka en långsiktig plan för boendeformer för denna målgrupp sker fortlöpande under året. Det förebyggande arbetet vad gäller ungdomar i riskzon är prioriterat. I samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samt polis ska förutsättningarna för metodutveckling enligt sociala insatsgrupper arbetas fram. Vidare behöver ungdomsmottagningens organisation ses över för att fortsätta ge stöd och råd till ungdomar i ett förebyggande syfte.

Den KAK-gemensamma familjehemsenheten, som enligt beslut i socialnämnden tillfälligt lades ner, ska återupprättas i dialog med Köpings och Kungsörs kommuner. En förutsättning för detta är ett tydliggörande vad gäller bemanning, åtagande, anställningsformer med mera.

Öppenvården, barn och familj, har förstärkts genom den återtagna resursen från den nedlagda familjepedagogverksamheten i KAK. En handlingsplan för samverkan mellan socialtjänst och skola ska revideras under året.

Vuxenspåret säkerställa att aktuella processer och rutiner är upprättade. Insatser på hemmaplan via öppenvården ska vara ett första alternativ vid behandlingsinsatser. Av den anledningen ska öppenvården vara flexibel och insatserna som erbjuds ska ha hög kvalitet. 12-steps behandling ska erbjudas i olika grupper och individuellt. Stödsamtal och uppsökande verksamhet ska också vara en naturlig del i arbetet. I de fall extern behandling beviljas ska öppenvårdens behandlare vara insatta i individens behov så att den viktiga eftervården är planerad och genomförs när individen kommer hem. I syfte om att skapa en god struktur i det förebyggande arbetet kommer därför en inventering göras inom gruppen missbrukare men också bostads-/hemlösa

personer. Utifrån beslut i nämnden ska förutsättningarna för öppnade av motivationsboende/lågtröskelboende klargöra behov och boendet öppnas.

Vård och omsorg

Det som ligger närmast i framtiden är införandet av ÄBIC, vilket innebär att biståndshandläggarna kommer att fatta två beslut, dels boendebeslut samt beslut gällande vilka omvårdnadsinsatser som ska utföras. Under hösten kommer nya verksamhetsmoduler att implementeras. Då kommer ett nytt dokumentationsträd att presenteras som är uppbyggt efter ICF. Längre fram i framtiden står vi inför ett stort antal äldre som kommer att behöva omvårdnadsinsatser från Vård och omsorg. Det kommer att bli ett ökat behov av äldreboendeplatser. Nytt äldreboende behöver byggas inom en snar framtid. E-hälsa kommer att bli efterfrågat i framtiden gällande nyckelfri hemtjänst, dokumentationssystem som ger medarbetare möjlighet att dokumentera hemma hos brukaren. En annan aspekt i framtiden är att behöva dela in verksamheter i mindre områden och tillsätta fler enhetschefer för att kunna behålla kvalitet och trygghet inom vård och omsorg. Nya lokaler kommer att behövas, framförallt till hemtjänsten. Nattpatrullen kommer att behöva utökas, trygghetslarmsbesluten blir fler samt behoven av omvårdnadsbesök nattetid kommer att öka. För att säkerställa en fortsatt god struktur gällande vårdplaneringar kommer ett vårdplaneringsteam upprättas. Teamet kommer att bestå av sjuksköterska, biståndshandläggare samt representant från rehabverksamheten.

Verksamheten för funktionshinder

All fler personer har beviljats insatsen daglig verksamhet. Verksamheten behöver utökas med en grupp till för att möta upp de individuella behoven. I planeringen ligger att cheferna flyttar till kontorslokaler på Västerlånggatan för att frigöra lokalen till daglig verksamhet. Viss ombyggnation av lokalen vid Ekvägen 3 behöver göras innan verksamheten kan starta.

Det finns ingen insats i LSS som är som boendestöd enligt SoL. Flera personer med lindrig utvecklingsstörning eller Aspergers syndrom som bor i ett eget boende har behov av stöd och får det då av IFOS öppenvård, eller hemtjänsten och vissa från AME. Medarbetarna vid Västermovägens servicebostad har börjat utföra visst boendestöd men detta är under utveckling för att se hur kommunen bäst kan tillgodose de individuella behoven. Syftet är att tillgodose faktiska behov och undvika andra kostsamma insatser.

Det finns behov av att skapa ett gruppboende för personer med flerfunktionshinder. Det bör vara en traditionell gruppboende för fem personer som är väl handikappanpassat. En ansökan finns redan idag och tre andra har antingen lämnat in en intresseanmälan eller pratat med biståndshandläggare/enhetschef om sina behov.

7 Årets resultat och investeringar

Socialnämnden påvisar ett underskott på motsvarande 6 165 tkr. Av nämndens fem verksamhetsområden är det två verksamheter som visar på underskott. Inom individ- och familjeomsorgen har barn- och ungdomsvården, missbruksvården och våld i nära relation haft fler placeringsdygn än beräknat. Vidare har verksamheten haft behov av konsulentstödda familjehem i större utsträckning än tidigare. Fler personer med komplexa missbruksproblem, inklusive behov av tvingande vård, har krävt längre institutionsbehandling. Underskottet för individ- och familjeomsorgen uppgår till 4 385. Prognosen i november påvisade ett underskott på 7 440. Att underskottet inte blev enligt novemberprognosen beror på att just barn och ungdomsvården, missbruksvården och våld i nära relation inte hade fullt så många placeringsdygn som förväntat. Vidare avslutades flera

placeringar. Intäkter från Migrationsverket vad gäller ensamkommande ungdomar var högre än väntat.

Vård- och omsorg erhöll 2 200 tkr i prestationsersättning under året och trots det påvisar verksamheten underskott inom hemtjänsten, Strandgården, Strömsborg och hemsjukvården. Anledningen till underskottet inom hemtjänsten beror till stora delar av ökat behov av vikarier utifrån ökat vårdbehov. Vidare ses behov av ökad bemanning utifrån tyngre vårdbehov på Strandgården och Strömsborg. Inom hemsjukvården beror underskottet på personalkostnader för sommarbemanningen av sjuksköterskor. Tidigare prognoser påvisade att vård- och omsorg skulle ha ett underskott på 7 100 tkr. Att underskottet inte blev som förväntat beror på förändring i semesterlöneskuld samt effekter av besparingar. Arbetsmarknadsverksamheten påvisar ett positivt budgetutfall utifrån det besparingskrav som nämnden beslutat om. Vidare ses ett bättre utfall av aviserade medel till arbetsmarknadsprojekt, Kom-jobb. Även inom arbetsmarknadsverksamheten ses en förändring i semesterlöneskulden. Inom verksamheten för funktionsnedsatta har årets prognos stämt, där verksamheten har vakans hållit tjänst samt att det nyöppnade boendet senarelagts.

Socialnämndens investeringsbudget har inte använts fullt ut under året. Anledningen till det är att införandet av verksamhetssystemen inte har fullföljts enligt planering på grund av försenad upphandling. Dessa medel måste därför, genom kompletteringsbudget, föras över till verksamhetsåret 2016.

8 Ekonomisk sammanställning

Socialnämnden	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse
	2014	2015	2015	2015
Driftredovisning				
Socialnämnd	1 345	1 632	1 757	-125
Soc. central adm (för.bidrag)	1 012	2 308	483	1 826
Färdtjänst/riksfärdtjänst	2 946	3 176	2 975	201
Individ- och familjeomsorg	57 091	54 434	58 820	-4 386
Alkoholtillstånd	-84	78	75	3
Barn och ungdomsvård	21 626	19 915	23 519	-3 605
Ensamkommande barn	-1 010	32	-2 708	2 740
Beroendevård	7 426	6 600	8 748	-2 148
Socialpsykiatri	5 068	5 457	5 328	129
Ekonomiskt bistånd	21 949	21 193	21 141	53
Fam. rätt, Fam.rådgivning	315	282	308	-26
IFO gem.	526	35	-28	63
Familjefrid	1 689	782	2 659	-1 877
Anhörigstöd IFO	0	61	0	61
Prestationsersättning	-413	0	-222	222
Vård och omsorg	146 043	145 778	152 169	-6 391
Vård och omsorg gemensamt	780	1 478	-247	1 724
Hemtjänst	26 271	23 642	30 369	-6 726
Strandgården och anhöriganställda	10 897	10 680	11 988	-1 308
Strömsborg demenscenter	24 202	24 500	25 311	-811
Hällbackens äldrecenter	33 602	33 480	33 553	-73
Hemsjukvård och Rehabcenter	20 362	19 825	20 916	-1 091
Trädgården och Götgården	29 929	32 173	32 107	66
Prestationsersättning	0	0	-1 828	1 828
Verksamheten för funktionshinder	46 705	49 923	49 672	251
Boenden vuxna	25 248	27 541	25 528	2 013

Socialnämnden	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse
Boende vuxna SOL		0	1 859	-1 859
Boenden barn	3 206	2 137	2 485	-348
Korttidsvistelse	2 086	3 362	2 319	1 043
Daglig verksamhet utom kommun	456	438	465	-27
Daglig/fritidsverksamhet	5 323	6 484	5 648	836
Kontaktperson/stödfam, avlösarservice	1 144	1 263	1 154	109
Personlig assistans	9 704	8 509	10 747	-2 238
Handikappomsorg gem.	-464	80	-75	154
Anhörigstöd VFF	2	109	42	67
Prestationsersättning	0	0	-500	500
Arbetsmarknadsenheten	9 805	10 546	8 086	2 459
AME Jobbcenter	8 211	9 241	7 542	1 699
Komjobb	1 595	1 296	544	752
Åtgärder för flyktingar	0	9	0	9
Summa	264 948	267 797	273 962	-6 165
Investeringsredovisning	2 432	6 388	4 204	2 184

9 Nyckeltal

Se särskild bilaga

Socialnämnden föreslås besluta

1. Nämnden godkänner redovisningen av verksamhetsberättelsen 2015.
2. Verksamhetsberättelsen 2015 överlämnas till kommunfullmäktige.

Marjo Savelius
Socialchef